

man paalægger. Yderligere drejer det sig om visse Planter, Urter, Blomster og lignende, som man ønsker fredet, Ting, som i alt Fald ikke forekommer mig at paalægge Godsejeren noget særligt økonomisk Offer. Det fremgaar yderligere af Naturfredningsforeningens Aarsskrift, at det samlede Areal, hvor det gælder om at indskrænke Dispositionsretten og, om man vil, ogsaa Udnyttelsesretten, er et Areal af ca. 25 ha. Nu antager jeg, at ærede Medlemmer vil kunne forstaa, at det ikke er underligt, at jeg anser en Erstatning paa 150 000 Kr. foruden Renter for at være en ganske overordentlig høj Erstatning, navnlig naar Hensyn tages til, at Staten ikke erhverver disse ca. 25 ha som Ejendom, men kun, at man dør i nogen Grad beslægtet med Bøndernes og Dispositionsretten.

Men det er ikke alene af den Grund, at jeg som Rigsdagsmand opponerer mod denne Afgørelse. Det er tillige ud fra den Opfattelse, at naar man i Henhold til § 13 — og det har Overfredningsnævnet taget Ansvaret for ved i dette Tilfælde at fastslaa, at det har en saadan Ret — kan bestemme, at Omkostningerne skal deles saaledes, at det paagældende Amtsraad skal udrede $\frac{1}{3}$ og Staten $\frac{2}{3}$, maa man som Repræsentant for Skatteyderne i Præstø Amt tage til Genmæle mod den Behandling, denne Sag har været Genstand for. Det forekommer mig at være uforvarsomt, at man overfor et Amts Beboere kan sige, at de skal udrede en saa stor Erstatning i en Sag, der har saa stor almen Interesse for det hele Land. Man kan for Resten sige, at Præstø Amts Beboere, i alt Fald naar man undtager den ganske lille Del, der bor paa Øen Møn, ikke har lettere Adgang til at nyde disse Naturskønheder end f. Eks. Beboerne i Maribo Amt eller Sorø Amt og i det hele Beboerne i alle Sjællands Amter. Jeg vil sige: Lad det endda gaa, at man fra Rigsdagens Side har frataget Amtsraadet sin Skattebevillingsret ved at paalægge det, at det, naar Staten til et saadant Formaal giver $\frac{2}{3}$, skal være forpligtet til at betale $\frac{1}{3}$, et saa stor Beløb som 50 000 Kr., hvis de, der havde fastsat denne Erstatningssums Størrelse, var en Domstol af en saadan Karakter og med en saadan Garanti for en retsindig Afgørelse til alle Sider som den, der efter min Mening er skabt ved Lovens Bestemmelse i § 3 om Overfredningsnævnets Sættelse. Men jeg kan paa ingen Maade som Repræsentant for Præstø Amt og dets Vælgere slaa mig til Taals med en Afgørelse, der er fremkommet ved, at man i Stedet for at bøje sig for den Kendelse med Hensyn til Erstatningens

Størrelse, som dette Overfredningsnævnet havde fastsat, forlanger et Overskøn taget i Henhold til en gammel Forordning af 1845 om Jords Afstaaelse til Kirkegaardens Udvidelse. Dette Skøn gik, som sagt, ud paa, at den ene Skønsmand sagde, at Erstatningen skulde være 60 000, den anden 100 000 Kr. Men hvad der ikke oplyses, er, at denne sidste udtrykkelig tilføjede, at naar han skønnede, at Erstatningen skulde være 100 000 Kr., var det ud fra den Betragtning, at man ved denne Fredning forhindrede Godsejer Scavenius i at komme til at udnytte Kridtbrydningen og derved skaffe sig Indtægt. Men, som jeg allerede har oplyst, ligger Forholdet udenfor Naturfredningens Hensigt, det kommer ind under Kystfredningsloven. Disse to Mænds Skøn blev efterfulgt af et Overskøn afgivet af 4 Mænd, som var udnevnt ifølge den samme Forordning. Det forekommer mig nu, at det for Rigsdagen er betænkeligt at godkende noget saadant. Vi er sikkert alle, da vi lagde en saa stor Myndighed i Overfredningsnævnets Hænder og gav det en saa fornem Karakter, som jeg her har omtalt, gaaet ud fra, at det som Regel blev den Domstol, der blev den afgørende ogsaa med Hensyn til Erstatningens Fastsættelse. I Lovens Paragraf 15 siges der ganske en passant — jeg maa maa-ske med den højtærede Formands Tilladelse citere et Par Linier —: „Overfredningsnævnets Kendelser er endelige. Dog skal det med Hensyn til alle Spørgsmaal om Erstatnings Tilkendelse, Størrelse og Fordeling staa Ejeren eller andre i Ejendommen berettigede frit for at kræve Spørgsmaalet afgjort ved Skøn af uvildige Mænd, saafremt den paagældende inden 4 Uger efter Kendelsens Afsigelse — eller hvis han har givet Møde under Sagen, dens Forkyndelse — foretager de til Mændenes Udmeldelse fornødne Skridt.“ Der er altsaa givet den paagældende en vis Ret til at forlange et Skøn, og det er muligt, hvad der aldeles ikke er udtalt i Loven, at naar han kan kræve dette Skøn, kan han ogsaa kræve det tilsvarende Overskøn, som er nævnt i Forordningen af 1845. Men hvis det Forhold skal etableres, at der i Stedet for den Domstol, hvor man havde Tryghed for en til alle Sider retsindig Afgørelse, skal kunne træde Mænd, paa hvis Udvalgelse Bevillingsmyndighederne aldeles ingen Indflydelse har og intet Indseende kan have med — ja, de kan daarligt nok faa noget at vide om, ud fra hvilke Forudsætninger de voterer —, saa er jeg for mit Vedkommende ikke i Stand til at drage Konsekvensen af noget saadant og vil ikke bøje mig for noget saa-